

საპრეზიდელო

ეროვნული
ნიპლირთეპა

საორტული გავითი გავითი 1990 წლის 28 დეკემბრიდან პარასკვი, 29 სექტემბერი 1995 № 62 (200) ფასი 30 თეთრი

მსოფლიოს ჩემპიონატის ბრინჯაო ტოკიოდან

ზუსტად ერთი თვის წინ ატლანტაში დავით ხახალაიშვილს ვეითხე, მსოფლიოს ჩემპიონატზე რომელ ადგილს გეგმავეთქი. თავმდაბალმა ოლიმპიურმა ჩემპიონმა, ბრეჯია ქართველი სპორტსმენებისგან განსხვავებით, ეს მომიგო: თუ სიტუაციას რეალურად შევხედავთ, ჩემი ამჟამინდელი მომზადების პატრონი ტოკიოში ოლიმპიადის ლიცენზიის მიღებითაც უნდა დაკმაყოფილდესო. ლიცენზიას კი, შეგახსენებთ, პირველი რვა ადგილი იძლევა.

გუშინ დათომ სიტყვა შეასრულა და მეტიც: მძიმე წონით კატეგორიაში მესამე ადგილზე გავიდა. თბილისში იაპონიიდან ცნობების მიღება, მოგეხსენებათ, რა ძნელიცაა, მაგრამ მრავალი უცხოური საინფორმაციო წყაროებიდან და უცხოელი მეგობარი კოლეგების დახმარებით დათოს გამოსვლის შესახებ შემდეგი ნაზავი ამბები მივიღეთ:

ხახალაიშვილი მესამე წრეში დამარცხდა ან იაპონელ ნაოია ოგაეასთან, ან გერმანელ ფრენკ მიოლერთან. შემდეგი შერკინება მას ესტონელ პერტელსონთან უქონდა. მეტოქეებმა შეხვედრის განმავლობაში თითო გაფრთხილება — ჩუი მიიღეს, მაგრამ ჩვენს ფალაფანს ზურგს ორი იუკო უმაგრებდა — დამთავრებამდე 1,05 წუთით და 18 წამით ადრე დამსახურებულები. მესამე ადგილი — თვის შეხვედრა ხახალაიშვილს სამ წუთში წმინდად მოუვია ესპანელი პერესისთვის.

სამწუხაროდ, მეველურ ლობჯანიძეზე (95 კგ) სასიხარულო ვერაფერი შევითქვეთ. მის გვარს არათუ პრიზორებში, პირველ ოქტეტშიაც ვერ მივაკვლიეთ.

მძიმე წონაში მსოფლიოს ჩემპიონი ფრანკი დავიდ დუიე გახდა, ვინც ფინალში მიოლერის იპონზე დახეთქებით ტიტული შეინარჩუნა. 95 კგ. წონითი კატეგორიის ფინალში უსის სერგევი ბოლო წუთამდე გაუძლიანდა პოლონელ ნასტულას, მაგრამ მერე ფეხში შეუშვა და იუკოსთან ერთად ჩემპიონობაც მიართვა.

მსოფლიოს ჩემპიონატი ძიუდოში. ტოკიო. 28 სექტემბერი.

ქალები
მძიმე წონა. 1. ანელიკ სერიზი (პოლანდია), 2. შან იუნი (ჩინეთი).
72 კგ. 1. ლ. კასტელანო (კუბა), 2. უ. ვერბრუკი (ბელგია).

კაცები
95 კგ. 1. პაველ ნასტულა (პოლონეთი), 2. დმიტრი სერგევი (რუსეთი),
3. სტეფან ტრენო (საფრანგეთი) და შიგემი ოკაზუმი (იაპონია).
მძიმე წონა. 1. დავიდ დუიე (საფრანგეთი), 2. ფრენკ მიოლერი (გერმანია),
3. ნაოია ოგაეა (იაპონია) და

დავით ხახალაიშვილი (საპრეზიდელო)

112:100

— გუშინწინ ქუთაისელმა კალათბურთელმა ქალებმა ლილიან რონკეტის თასის პირველ მატჩში დაამარცხეს თურქეთის „ბოთასფორი“ და 4 ოქტომბრის საპასუხო თამაშის წინ იმედინად არიან

ინილეთ მეხუთე გვერდი

გინა ახალაძის ფოტოზე თურქებს უტევს გვანცა ოშიაძე, რომელმაც თავადაც შედეგიანად ითამაშა და თანაგუნდელებსაც უამრავი პასი ჩამოურია

საპრეზიდელოს ჩემპიონატი

მე-8 ტური
26 სექტემბერი
დინამო 1:0 დილა
27 სექტემბერი
ეპრისი 2:2 კახეთი
გურია 1:2 იმერია
დურუჯი 0:1 შვეპარდნი თბილისში
სამტრედიო 3:0 მებტალურაპი
კოლხეთი 3:2 ტორაქლო
სიონი 1:3 მარჯვეთი

მარჯვეთი	8	7	0	1	29-5	21
მებტალურაპი	8	6	0	2	17-8	18
კოლხეთი	7	5	2	0	15-5	17
სამტრედიო	6	5	1	0	22-8	16
ტორაქლო	8	5	1	2	22-10	16
დილა	8	5	1	2	16-9	16
შვეპარდნი	8	5	0	3	16-10	15
დინამო	5	4	1	0	12-2	13
ბათუმი	6	3	2	1	13-6	11
ზუგდიდი	6	2	0	4	12-16	6
ივრია	8	2	0	6	6-16	6
კახეთი	8	1	2	5	6-15	5
ეპრისი	8	1	1	6	7-19	4
სიონი	8	1	0	7	6-23	3
გურია	8	1	0	7	3-23	3
დურუჯი	8	0	1	7	0-27	1

ნაკრები ლიკანში შეირჩევა

15 ოქტომბერს რაგბის საქართველოს ფედერაციის (წმრ) ჩემპიონატის პროგრამით საქართველო გერმანიას უნდა ეთამაშოს ეროვნულ სტადიონზე. ნაკრების მწვრთნელმა — გურამ მოლგაძემ და დავით კლასონიამ შეადგინეს ნაკრების კანდიდატა სია. ამ მოთამაშეებს ისინი ლიკანში, საწვრთნელ შეკრებაზე უპირებენ წაყვანას.

მცველები: ნ. იურიანი (მოსკოვის ფილი); პ. ძიწინიძე (აია); მ. ბესელია, ლ. ჩიქვინიძე, გ. ბუჯიანიშვილი (გუმარი); კ. ალანია, ა. ქავთარაშვილი, სპ. ლიპარტელიანი, შ. წვევლიძე (თბილისი); ა. საკანდელიძე (ყიზიბი); პ. ჯიმშელაძე (აზოტი) ნახევარმცველები: მჭებეი ძაგნიძე (აია); კ. მანიტიძე, შ. მოლგაძე, შ. ჯანელიძე (გუმარი); ე. იოვანიძე (თბილისი); ბ. ტეფნაძე (ყიზიბი); ზ. ნუციშვილი (აზოტი)

პირველი ხაზი: თ. ტურქელაძე, გ. ფირცხალავა (აია); მ. მთიულიშვილი, ლ. ცაბაძე, ი. ჩიქვა (გუმარი); აკ. მაჭუტაძე, დ. შუბითიძე (თბილისი)

მეორე ხაზი: თ. ხუაძე, ი. პარწიკანაშვილი, ზ. მჭედლიშვილი (გუმარი); ალ. ლიბრაძე, გ. კახიანი (თბილისი); დ. გიორგობიანი (გელათი)

მესამე ხაზი: ზ. რეზიაშვილი, ზვ. ლიპარტელიანი (აია); დ. ობოლაძე, ზ. ლევაკა, ვ. დიდბულიძე (გუმარი); რ. ურუშაძე (ყიზიბი)

„დინამო“ მორიბი გამოცდა ჩაიბარა

„დინამო“ 1:0 „დილა“

„დინამო“: ზოიძე, კალაძე, ლომიძე, დიდავა, მამუკაშვილი, გოგიანი, კიკნაძე, კობიაშვილი, კერძაძე, მუჯირი (გამარჯული 46), იაშვილი (ანაბაძე 65)
„დილა“: სოლოაშვილი, ბალაშვილი, ლომიძე, ჯ. გაგნიძე, თარხნიშვილი, ნკრილაშვილი, მარეხაშვილი, ციციშვილი, მარლიშვილი, ხ. გაგნიძე, რევაზიშვილი
1:0 კერძაძე (48)
შახტი: ა. დოგრაშვილი (ჭუთაისი)

რომ არ ვთქვით, უფერული იყო. თითქოს იყო ბრძოლა, ალგა-ალგა ნორმალური კომბინაციები, მაგრამ არ იყო ის, რითაც ლამაზი ფეხბურთი — სისწრაფე, აზარტი, კარში დარტყმები შესაძლოა, დინამოელები იმდენად იყვნენ დარწმუნებულნი გამარჯვებაში, რომ ზედმეტი გარჯა საჭიროდ არ მიიჩნიეს. პირველ ტაიმში ანგარიში არ გახსნილა და ყველა ელოდა საქართველოს ჩემპიონატისთვის ჩვეულ სურათს — თბილისელები შეხვედრის მეორე ნახევარში დააჩქარებდნენ მეტოქეს. მუჯირის ნაცვლად შემოსულმა ჯამარჯულმა მეტი სიმწიფობა შეიტანა დინამოელთა თამაშში და შემოსვლისთანავე მის მიერ წამოწყებული კომბინაცია როინ კერძაძემ გოლით დააგვირგვინა. საერთოდ, „დინამოში“ გამოჩენის შემდეგ კერძაძეს თამაში უგოლოდ არ ჩაუმთავრებია. გატანილი ბურთის შემდეგ მასპინძლები ანგარიშის გაზრდას ცდილობდნენ, გორელები კი კონტრშეტყვების იმედს იყენებდნენ. საბოლოოდ, ორივე მხარე ამაოდ დაშვრა — მოულოდნელად ალარაფერი მომხდარა. პრაქტიკულად არ იყო კარში შორიდან დარტყმები, რაც, აშკარაა, ჩვენი გუნდების ნაკლია (თუ არ ჩათვლით ბათუმელთა ბოლანდროინდელ მცდელობებს). თუმცა, ნაკლის ჩამოთვლას რომ შეუდგეთ, ეს შორს წაგვიყვანს. სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს — ჩვენთან კარგ გუნდს იმდენად იმდენად ვინც „დინამოსთან“ მინიმალური ანგარიშით წააგებს, ლიდერთა 0:3, 0:4, 1:4 მარცხი თბილისელებთან კანონზომიერად ცხადდება და თუ ვინმე უცვლელ ჩემპიონს მოუკვებს, ეს უკვე არაადამიანურ გვირგობად და სენსაციად აღიქმება. მოკლედ, ასეთი ჩემპიონატის ერთ-ერთი შეხვედრა შედგა თბილისში 26 სექტემბერს, სადაც „დილა“ „მზოლოდ“ 0:1-ით დამარცხდა.

როინ კერძაძე: მეოთხე მატჩი — მეოთხე გოლი

შეხვედრის შემდეგ გორელთა მთავარი მწვრთნელი დავით შავდათაშვილი ვერ მოვიხებლეთ და გუნდის ტექნიკურ დირექტორსა და მთავარი მწვრთნელის თანამემწეს ზურაბ დალაქიშვილს გავესაუბრეთ: — თბილისელთა გამარჯვება საკვებით კანონზომიერია — ისინი ჩვენზე ძლიერები არიან, მაგრამ, ვფიქრობ, არც ჩვენ გვითამაშა ურიგოდ. „დილა“ ამ ჩემპიონატისთვის ნორმალურად მოემზადა და ეს როგორც ახლანდელი მწვრთნელის, ასევე ზეზონის წინ გუნდიდან წასულ მერაბ კოჭლაშვილის დამსახურებაა. ჩვენი ძირითადი კოხიძე ძლიერი ფიზიკური მომზადებაა. თანაც, გუნდი შეთანხმებული და საკმაოდ ახალგაზრდულია. მიუხედავად მინიმალური ანგარიშით მარცხისა, მაინც ვთვლი, რომ დღეს ჩვენი შესაძლებლობის 60 პროცენტით თუ ვაჩვენებთ. — რის ხარჯზე აპირებთ თამაშის ხარისხის გაუმჯობესებას? — მხოლოდ ერთი პრობლემა გვაწუხებს — ბაზის უქონლობა. ეს საქმე თუ მოვაგვარებთ, ფეხბურთელებთან მუშაობის გაიცემა უკეთესი საშუალება გვექნება და უკეთ თამაშსაც მოვახერხებთ. ჩვენი პრეზიდენტი ნოდარ დალაქიშვილი ამ პრობლემის გადაჭრას კი ცდილობს, მაგრამ, ეკლად, ქალაქის ხელმძღვანელთა დაუხმარებლობა ეს გაუჭირდება. არადა, სხვაგვარად ცუდ დღეში ჩავვარდებით.

მერაბ მამულაშვილი

ჭუთაისის „ტორპედო“ მშენებელმა სტარტმა ამ გუნდის და მისი ცალკეული წევრების გაცნობის ბუნებრივი სურვილი წარმოშვა. ჩვენც შევეცადეთ, შეძლებისდაგვარად დაგვეკმაყოფილებინა გულშემატკივართა ინტერესი — გუნდით გაგაცანიოთ, მწვრთნელიც და ტორპედოელთა ასალგაზრდა ლიდერი მხსენი „მშეთაცუნო“ 17 წლის პაპა ჩხატარაძემ, ჭუთაისის „ტორპედო“ და საქართველოს სსრ-ში დაფუძნდა ნაკრების ნახევარცენტრზე, რომელსაც ნიკა ამირეჯობი, არც ზეზონი, არც ნაკრები, „მოვლენა“ უწოდა ქართულ ფეხბურთში.

მეზოსთვის მადლოვა, მამრამ მე ასლა ვინყავ...

— ჩემი ასეთი შექებისთვის უღრმესი მადლობა ბატონ ნიკას, მაგრამ, აბა, რა ვთქვა ჩემს თავზე, ჯერ ხომ ასლა ვინყავ ყველაფერს. მომავალი გამოჩენის, რამდენად გამართლებდა ბატონი ნიკას წინასწარმეტყველება. ერთი კი ნაღდად ვიცი — თავს არ დაუზოვავ, არც თამაშზე, არც ვარჯიშზე. სხვათა შორის, ფეხბურთში სწორედ ვარჯიშის გაცდენის გამო მოვხვდი. — ვა როგორ? — ბავშვობაში ჭიდაობაზე დავდიოდი ფრიდონ ჩხარტიშვილთან. თავისუფალ ვეილაობად და, როგორც ამბობდნენ, საკმაოდ პერსპექტივებიც მქონდა. ქალაქის ჩემპიონიც გახვდი. ერთ მშენებელ დღესაც ვარჯიში გაუცედა და ჩემი ყურადღება იქვე მახლოვდა სტადიონზე მოთამაშე ფეხბურთელებმა მიიპყრეს. მივედი და იმით მწვრთნელს, ავთო გოხალაშვილს და ზურაბ ბზიკაძეს ვიხივე, თქვენთან მავარჯიშეთ-მეთქი. ასე მოვედი ფეხბურთში 1989 წელს. მერე კი ელვარდ შავდათაშვილთან მოხვდენი და რასაც ასლა მიყვარდა, იმ კაცის გაზრდილი ვარ. — ელვარდ შავდათაშვილს „რწმუნაშიც“ თქვენი მწვრთნელი იყო, მაგრამ აშვეთია და ჩხეტიანი საფეხბურთო საქართველომ მაშინ გაიცნო, როცა სოსო ფრუთაძემ „საფურაღში“ მიგიწვიათ... — აბა, მაგას რა დამაიწყებთ! ფრუთაძის ბევრი ვისწავლე, თანაც მარცხენა ნახევარცენტრულად პირველად მან დამაყენა. ისე, ძალიან დასწყდა გული, როცა ჭუთაისის „ტორპედოში“ ვადმოვდიოდი. მაგრამ სხვა გზა არ მქონდა, მე ხომ ჭუთაისელი ვარ, თანაც რანგით მაღალ გუნდში მივქვედნენ... — იმდენად, არც „ტორპედო“ იქნება შენი ბოლო „ანავთსაუფელი“ და შენი თანაგუნდელის, აშვეთიას მსგავსად შენც საბოლოოდ სასდვარგარეთ თამაშზე ოცნებობ... — რა თქმა უნდა. უმაღლეს დონეზე თამაში ყველა ფეხბურთელის ოცნება უნდა იყოს. მე მინდა ესაზნებოთ ან იტალიაში გასვლა მოვიხილო. ჩვენი წარმატება ხომ მთელი ჭუთაისის წარმატებაა. ვფიქრობ, რომ ასეც იქნება... — „დინამოსთან“ კი არც ჭუთათურთა წინა თაობას გამოხდიოდა რამე, არც თქვენ გამოვიფიქრებთ. შენ არ გითამაშავ, მხოლოდ უფრო ამ მატჩს. რა იყო ასე პირწმინდად წაგების მიზეზი? — რამდენიმე დღით ადრე 18 წლამდე ნაკრები ამავე სტადიონზე „დინამოს“ ვე-თამაშეთ. 0:3-ს ვაგებდით და საბოლოოდ 3:3 დავამთავრეთ. მე ამ თამაშში მავარაინათან შეჯახებისას მატჩის მიწურულს ფეხი დავიშავე და „დინამოსთან“ მატჩიც ამიტომ გამოვტოვე. ეს თამაში ასე სამარცხენოდ არ უნდა წაგვედო. არცთუ ისე ჩამოვრჩებიოდათ „დინამოს“. ჩვენები მაინც შიშით გამოვიდნენ, თუმცა პირველ ტაიმში ყველაფერი რიგზე იყო... — რაკლავ ნაკრები ახსენე, მის შანსებზეც ვითხარო ორიოდ სიტყვა — ამ კვირაში ხომ ახსტრასა მემგზავრებოთ... — ვფიქრობ, ასეთი შანსი არცერთ ნაკრებს არ ჰქონია. ასლა საკმაოდ შეთანხმებული ვართ და თანაც, რაც ჩემი აზრით, ყველაზე მნიშვნელოვანია, ისეთი მწვრთნელი გვაყავს ბატონი ნიკას ხელმძღვანელობით, რომ ბოლოსდაბოლოს უნდა გაგვტყნოს ნავსი და მოვიპოვოთ შემდეგ ეტაპზე გასვლის უფლება. ჩვენი მეტოქეები ჩვენამდე თამაშობენ. ამ მხრივაც უკეთეს მდგომარეობაში ვართ... — შენს მგეობარ მხებოდ აშვეთიაზე ახლა ბევრს ლამაზობენ. იგი შენ საუკეთესო პარტნიორად გასახვლებს... — ასეა, ჩვენ ოთხი წელი ერთად ვართ. როგორც „სამგურალში“, „ტორპედოშიც“ მე მარცხენიდან ვხმარები, ნაკრებში კი ბატონმა ნიკამ ცენტრში დამაყენა და აქედან ვცდილობ ასპირით მის მომარჯვებას. ჩვენი ძალზე კარგად ვართ შეთანხმებულნი. მიმას გოლის გატანის ჩინებული ალლოქებს. ვეაა, ჩემსავით მარჯვენა ფეხს ვერ ხმარობს ზვირიანად, მაგრამ ჩვენ ხომ ჯერ

ჭუთაისელი „ტორპედო“ კახა ჩხეტიანი (მარცხნივ) და მიხეილ აშვეთია

ვითამაშო და ამისთვის თავს არ დაუზოვავ. ჩემი ოცნება, რა თქმა უნდა, ჯერ მხოლოდ ოცნებაა, მაგრამ თუ ყველაფერს გაიღებ, შედეგსაც მიიღებ. — ვარწმუნდნ თავისუფალ დროს რას აკეთებ? — უმაღლესი საყვარელ გაზეთებს ჩაუჯდები ხოლმე, — ბურთი და მოედანი, „სარბიელი“, „რეზონანსი“, „ქართული ფეხბურთი“... — ზედმედ ექვსა მოგება ალბათ შენც გაიფიქრებ ამ სეზონში წარმატების მალა. — ასეა. ასლა ყველას ვეროტურნირზე

მარანში თამაშს არაფერი სჯობს

გასულ კვირას საქართველოს პარლამენტარა ჯგუფი სამეგრელოს, კერძოდ აბაშის რაიონის სოფელ მარანს ეწვია. არა, საქმიანი შეხვედრა დაგეგმილი არ ყოფილა, უბრალოდ, პარლამენტარებმა აბანაგური საფეხბურთო მატჩი გამართეს ადგილობრივ ვეტერანებთან. მართალია ვითხარათ, წასვლაზე თავიდან გული მეთანაღრებოდა — თბილისში რა პირობებია და იქ რა უნდა იყოს-მეთქი, მაგრამ მარანში ნანახმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. ასეთი სტადიონი, თავისი სათამაშო მინდვრითა და კომფორტულობით, მხოლოდ ორია საქართველოში: ერთეული თბილისში და ბათუმისა. კომპლექსს მზერნველი ხელი წუთითაც არ აკლდება, რაშიც დიდად თენხვაც კალანდარის, პაატა გიგინეიშვილის და საქციო საზოგადოება „ანჯელიის“ დამსახურება. სათამაშო მინდორი ახლაც კი მწუხუნ ხალიჩასავით გამოიყურება, გასახდლებში სისუფთავე და მოხერხებულობა გააკვირვებს მსახველს, აქვეა საუნა, არის ცხელი წყალი, თუ აქურობას კონსტრუქტორადც შევალამზებთ, ნებისმიერი რანგის გუნდის მიღება იქნება შესაძლებელი. საქციო საზოგადოების ერთ-ერთმა წარმომადგენელმა ლექსო სტურუამ გვითხარა, ტრიბუნები, ელექტროტაბლო, განათება ყველაფერი მზადაა და მხოლოდ დასამონტაჟებელია. სამოქალაქო ომმა შეგვიშალა ხელი თორემ აქურობა დიდი ხნის მოწყობილი იქნებოდა, თანაც უმაღლეს დონეზე. მოკლედ, ვისაც ფეხბურთის თამაში სურს, უკეთეს პირობებს ვერც იხატრებს. ამიტომ, რომ აქურობა საფეხბურთო კლუბი „ანჯელი“ საქართველოს ჩემპიონატის მეორე ჯგუფის გათამაშებაში წარმატებით გამოდის.

VI ტური, 22 სექტემბერი

ზუსტადი 1:3 კოლხეთი
ზუგდიდი: ნაყოფია, ახვლედიანი, ებერიშვილი, თუთბერიძე, ასლანიშვილი, ჭაჭუა, კვარაცხელია, კუტალია, ვამუდავა, გუგუნი, ლ. ბერიშვილი
კოლხეთი: გვასალია, მიქაბერიძე (თბილისელი 67), ქობულაძე, გიგაბაძე, გორიზია, ლაღანიძე (ქუთთელია 88), კიკიაშვილი, ტორნიავა, გიორგაძე, ამბიძე, ბულუხია.
0:1 მიქაბერიძე (45), 0:2 მიქაბერიძე (56), 0:3 მიქაბერიძე (59), 1:3 ახვლედიანი (74)
გაფრთხილება: ჭაჭუა
შახტი თ. ლაცაბიძე (სურამი)

ბათუმი 3:1 აგრიანი
ბათუმი: ტოგონიძე, შანიძე, ჩიჭიკაძე, მუჯირი, შვეილაძე, თორლაშვილი, მ. მახარაძე, მჭუჭუაძე, ტულუში, უშაბაურიძე, მინდაძე (კანტიძე 62)
აგრიანი: ბულია, გოგუა (დაწელია 69), ახალია, ბენდლიანი, ჩხიკვაძე (იოსელიანი 46), ნოდია, შალამბერიძე, რუსია, ნულაია, თვარაძე, კალანდაძე
1:0 უშაბაურიძე (17), 2:0 მუჯირი (55), 3:0 თორლაშვილი (78), 3:1 თვარაძე (87)
შახტი გ. კალანდია (ზუგდიდი)

წინანი წინ და გლეხობის უკან

იარი ლიტმანენი

თავიდან თითქოს ორი თანადარი გუნდის ბრძოლა გაჩაღდა. ვიალის, რაგონელის, თამაგარეჟი დელ პიეროსა და მის თანაგუნდელებს ლეკტუში, ვლადიმი, ილიე და სხვა ბუქარესტელები ეთამაშებიდნენ და იუვენტუსელთა მომენტების წილ თავისასაც ქმნიდნენ. იტალიელი ფორვარდები ხელნაკვეთი მისი ასწორებდნენ, სტუმართაგან კი იონ ვლადიმიუს ჭარბ ენერჯიას არ ჰქონდა საზღვარი. ასე გაგრძელდა 35-ე წუთამდე, როდესაც მოსახლენი მოხდა — დი ლივიომ ანგარიში გახსნა, რასაც ოთხ წუთში ალესანდრო დელ პიერომ ისეთი მეორე გოლი მიაცილა, რომ კიდევ ერთხელ გახდა ნათელი, რატომ ადარებენ მას რობერტო ბაჯოს. საჯარიმოს მარცხენა კუთხესთან დელ პიერომ ჯერ მცველის მოტყუება განიზრახა, მაგრამ უცებ შენიშნა, რომ დარტყმა უპრიანი იქნებოდა და „სტი-აუას“ და რუმიანეთის ნაკრების მეკარეს ბოგდან სტელას მარცხენა მალაღ კუთხეში ვირტუოზულად დაურტყა. თუკი დი ლივიომ და დელ პიერომ გოლები გაიტანეს, ფაბრიციო რაგონელიმ პირველ ტაიმში ზუსტად დარტყმა ვერაფრით მოახერხა. ჭაღარა თავდამსხმელმა მეორე ნახევრის მეორე წუთზე დაიხსნა, როდესაც სტორა ჯანლუკა ვიალიმ მარჯვენადან შორეულ ძელთან ჩაქიდა, მან კი თაურით 3:0 გახსნა. „იუვენტუსი“, როგორც ჩანს, გოლის გატანით განარების ახლებურ ფორმებსაც ეძებს. პირველ გოლზე, გეგონებოდათ, რაღაც დამოკიდებული ხორუმის მაგვარს შეასრულებენ, შესაძლებელი კი რაგონელმა, როგორც სხევეთა, ჯერ საკუთარი მათხური წამოიკცა თავზე, შემდეგ კი ვიალისკენ გაქანდა და მის ფეხებთან გასრიალდა. ამის შემდეგ აღსანიშნავი არაფერი ყოფილა აქეთ-იქით კანტიკუნტი მომენტების გარდა. „იუვენტუსი“ და „სტიაუას“ ჯგუფის მეორე წყვილი „გლაზგო რინჯერსი“ და დორტმუნდის „ბორუსია“ გლაზგოში შეიბნენ. დორტმუნდი, როგორც ჩანს, საკუთარ ფორმებში ვერ არის, ეს ორი ტურის შემდეგ სატურნირო ცხრილზე თვალის ერთი შევლებითაც მარტივად ჩანს. გერმანიის ჩემპიონის მეთხე ადგილზე ყოფნა არ ეკადრება. „რინჯერსი“ კი, მრთალა,

სეზონის წინ ბევრს ხმაურობდა, პოლ გასკინი შეეძინა, ბრინ ლაუდრუმი გვეგავს, სხვებიც ძლიერები არიან და ახლა ნახეთ, რა ბდღერი ვაღინითი, ის გუნდი ვერ არის, „ბორუსიას“ რომ აჯობოს. ანგარიში სტუმრებმა 19-ე წუთზე გახსნეს. ეს გერმანელთა ამოავალმა ვარსკვლავმა პაიკო პერლინიმ შეასრულა. გასათანბრებლად შოტლანდიელებს მთელი ორმოცდაათი წუთი დასჭირდათ, გოლი მასპინძელთა შორის ერთ-ერთმა ყველაზე აქტიურმა გაუმა გაიტანა. ვინძლო ამ დროს გლაზგოელებმა გაიფიქრეს, რაკილა გავათანბრებთ, იქნებ მოგვებაზე გვეფიქროს, მაგრამ დორტმუნდელმა კრეემ ისინი ხუთ წუთში ადრინდელ განწყობაზე დააყენა — არიუკ, ბიჭო, გასათანბრებელი გვაქვსო. გაათანბრეს კიდევ გოლი 73-ე წუთზე ფენხატკენი ბრინ ლაუდრუმის ნაცვლად მეორე ტაიმში შესულმა იან ფერგუსონმა შეაგდო. ამ თამაშში, რომელიც სანახაურად მაინცდამაინც არ ვარგოდა, მეტი გოლი აღარ გახდა.

მადრიდის „რეალმა“ პირველ ტურში ამსტერდამში „აიაქსთან“ დამარცხების შემდეგ მდგომარეობა გამოისწორა. შვეიცარიის ჩემპიონი „გრასჰოპერი“ „სანტიაგო ბერნაბეუზე“ 69-ე წუთამდე ვაკუაცურად იდგა, მაგრამ ბოლო ოცდაერთ წუთს ველარ გაუძლო და ორი გოლი გაუშვა. ორივე ჩილელმა ბიზმარდირმა ივან სამორანომ გაიტანა. „აიაქსმა“ კი პირველ მოგებას ზედ მეორეც დააყოლა. „ფერენცვაროში“, რომელმაც პირველ თამაშში შვეიცარიის „გრასჰოპერს“ 3:0 მოუგო, ალბათ იმედიახლო იყო და გულში დიდ გეგმებსაც აწყობდა, მაგრამ ამსტერდამელთა კლასმა თავისი გაიტანა და მეორე ტურში პირველი ტაიმი და მეორეს თორმეტი წუთი მოედანზე დიდი არაფერი ხდებოდა, მაგრამ 57-ე გოლთაცვანა რომ დაიწყო, ბოლო წამამდე გაგრძელდა. ანგარიში იარი ლიტმანენმა გახსნა, რომლისთვისაც ისეთი მდგომარეობიდან გოლის გატანა, სხვა ხელს რომ ჩაიქვედა, ჩვეული ამბავია. აიაქსელებმა ხეივანად განარებეს ვერ მთასწრეს, რომ უნგრელთა მიერ ცენტრირდნ და წყვილები შეტევა მათ კარში პენალტით და ნილაშის გოლით დაგვირგვინდა, მაგრამ მასპინძელთა მხრივ ეს იყო და ეს. 67-ე წუთზე შეცვალა შესულმა კლუბურმა წინ კვლავ „აიაქსი“ გაიყვანა, რა-

საც ლიტმანენმა კიდევ ორი და ფრანკ დე ბურმა ერთი გოლი მიაცილეს. მსაჯისთვის ქრთამის შეთავაზება, მოგვხსენებთ, კიევის „დინამოს“ ძვირად დაუჯდა, დანიის „ოლბორგმა“ კი გაინარა. დისკვალიფიცირებული უკრაინის ჩემპიონის ნაცვლად პორტუმი კიეველთაგან წინასწარ წრეში დამარცხებული დანიის ჩემპიონი ჩავიდა. დანიელებს, 1992 წლის ევროპის ჩემპიონატის მიხედვით თუ ვიშეჯულებთ, დისკვალიფიცირებული გუნდების ნაცვლად შეჯიბრებაში ზეზეულად ჩართვა კარგად უნდა ჰქონდეთ დაცდილი. ენსზო, რა მძნელმა ჩემპიონთა ლიგაში (რაც უნდა მოხდეს, „ოლბორგის“ საღაროში კარგი ფული შევა), თუცა „ოლბორგმა“ ჯერჯერობით წაგებთ დაიწყეთ. რუი ბარუმის ორ გოლს დანიელების მარცხი და „პორტუს“ გამარჯვება მოკვე შედგება. ამავე ჯგუფში „პანათინაიკოსმა“, რომელსაც კიევის დასავლეთ სავსელო საქმე გაუკეთა — პირველი წაგებულთა თამაში გაუქმდა — „ნანტს“ უმასპინძლა და 3:1 მოუგო. ჟან კლოდ სიული და მისი ბიჭები გასულ სეზონში საფრანგეთის ჩემპიონები კი გახდნენ, მაგრამ ალბათ ჩემპიონთა ლიგაში „პარი სენ ჟერმენს“ ღირსეულად ვერ შეეცვლან.

მოსკოვის „სპარტაკმა“ პოლონეთის ჩემპიონი „ლეგია“ მიიღო. თამაში, როგორც მოსალოდნელი იყო, სანახაურად დიდად თვალსაჩინო არ გახლდათ, მაგრამ, ეტყობა, მოსკოველებმა მეორე მოკეობით მეოთხედფინალში გასვლას ამთავითვე ჩაუყარეს საფუძველი. ვარშავის გუნდი დაცვაში უზუშად ცდებოდა, რაც ორ გოლად დაუჯდა (შეიძლება მეტიც ყოფილიყო). შეტევაში კი ფანტაზიისმაგვარი არაფერი გამოუკვნიდა. ინგლისის ჩემპიონი „ბლექბერნ როვერსი“, რომელმაც ჯგუფის ერთ-ერთ ფავორიტად იმიტომ ითვლებოდა, რომ ინგლისიდან იყო, ინგლისური კლუბები კი ოდესღაც ევროპას პანსარებდნენ, ჯერჯერობით „დონორის“ მოვალეობას ასრულებს. ოთხმამათს, ნორვეგიაში მან მორიგი სამი ქულა გასცა.

აპაშა პედი

პილიტები იყიდება მეტროს სადგურთან (ში). რეგისტრაციის ბოლო ვადა 7 ოქტომბერი (ჩათვლით). ბილეთის (2 ვარიანტი) ფასი 30 თეთრი.

შპსპროტი

ჩემპიონთა ლიგა	
I ტური. 27 სექტემბერი	
„ა“ ჯგუფი	
პანათინაიკოსი — ნანტი 3:1	
პორტუ — ოლბორგი 2:0	
რუი ბარუმი (42, 63)	
პორტუ 2 1 1 0 2-0 4	
პანათინაიკოსი 1 1 0 0 3-1 3	
ნანტი 2 0 1 1 1-3 1	
ოლბორგი 1 0 0 1 0-2 0	
„ბ“ ჯგუფი	
სპარტაკი — ლეგია 2:1	
ნიკოლორევი (14), იურანი (52); იუკვიაკი (82)	
რუსენბორგი — ბლექბერნი 2:1	
სპარტაკი 2 2 0 0 3-1 6	
ლეგია 2 1 0 1 4-3 3	
რუსენბორგი 2 1 0 1 3-4 3	
ბლექბერნი 2 0 0 2 1-3 0	
„გ“ ჯგუფი	
იუვენტუსი — სტიაუა 3:0	
დი ლივიო (35), დელ პიერო (39), რაგონელი (49)	
გლაზგო რინჯერსი — დორტმუნდი 2:0	
გაფი (63) ფერგუსონი (73); პერლინი (19), კრეე (69)	
იუვენტუსი 2 2 0 0 6-1 6	
სტიაუა 2 1 0 1 1-3 3	
რინჯერსი 2 0 1 1 2-3 1	
დორტმუნდი 2 0 1 1 3-5 1	
„დ“ ჯგუფი	
რეალი — გრასჰოპერი 2:0	
სამორანო (69, 89)	
ფერენცვაროში — აიაქსი 1:5	
ნილაში (59 ა); ლიტმანენი (57, 80, 90), კლუვერტი (67), ფ. დე ბური (85)	
აიაქსი 2 2 0 0 6-1 6	
რეალი 2 1 0 1 2-1 3	
ფერენცვაროში 2 1 0 1 4-5 3	
გრასჰოპერი 2 0 0 2 0-5 0	
უეფას თასი	
ოცდამეორეტიმედფინალი.	
საბას-ლუბო მატჩები. 27.09	
ვერდერი (გერმანია) — გლენაფონი (ირლ.) 0:0 (2:0)	
ავინიონი (ლუქსემბურგი) — ლანსი (საფრანგეთი) 0:7 (0:6)	

შოტლანდიის „გლაზგო რინჯერსის“ მოთამაშე მარკ პეიტლი ინგლისის პრემიერლიგაში, კერძოდ, „ქეის პარკ რინჯერსში“ გადავიდა. იტალიაში „ინტერი“ გაძლიერებაზე ფიქრობს. საბოლოოდ კლუბის პრეზიდენტმა მასიმო მორატომ გამოაცხადა მწვრთნელი ოტავიო ბანკის ნაცვლად ახლა გუნდს ლუის სუარესი გაწვრთნის. „ინტერი“ გემგები ამით არ ამოწურულა. მოგვხსენებთ, მათ დიდი ხანია სურთ „მანჩესტერ იუნაიტედისა“ და საფრანგეთის ნაკრების ფორვარდის ერიკ კანტონას გადახირება. 30 სექტემბერს კანტონას დისკვალიფიკაციის ვადა გასდის. მილანის გუნდის წარმომადგენლები აპირებენ მანჩესტერში ჩასვლას და „იუნაიტედთან“ ხელახალი მოლაპარაკების დაწყებას. შვედში ლენარტ იუკანსონი, რომელიც დღეს უეფას პრეზიდენტია, ამ თანამდებობით დაკმაყოფილებას არ აპირებს. მან ოფიციალურად განაცხადა ის, რასაც აქამდე ყველა კარგად ხვდებოდა, კერძოდ, 1998 წლიდან ფიფას პრეზიდენტის ყოველ აველანის პოსტის დაკავების სურვილი. იუკანსონს მსოფლიო ფეხბურთის სტრუქტურებში დიდი ცვლილებები აქვს ჩაფიქრებული, მაგრამ საკუთრივ ევროპაში დიდი პრობლემის — „ბოსნიის საქმის“ წინაშე დგას. მოსალოდნელია, რომ ფიფას პრეზიდენტის თანამდებობას მას ზებ ბლატერი შეეცვლება. კოლუმბიელი თავდასხმელი ფაუსტინო ასპრილია თავის კლუბს „პარმას“, როგორც ჩანს, საბოლოოდ შეურთდა. გენსოში, ზაფხულში ფეხბურთელმა კატეგორიული უარი განაცხადა ნევიო სკალას გუნდში დარჩენაზე, მაგრამ უკეთესი ვერაფერი მოიფიქრა და ბედს შეურთდა. ამასწინათ მან ვარჯიშზე დაივიწყა, რის გამოც უსაყვედურეს. შეურაცხყოფილმა ასპრილიამ დიდი აუღმავალი ასტეხა „პარმას“ ხელმძღვანელებმა მოთამაშეს იტალიის ფეხბურთის ფედერაციის სადისციპლინო კომიტეტში უჩივეს, მაგრამ შემდეგ საქმე ჩაიფარცხა. ახალშერიგებულები ამბობენ, მეტი ჩხუბი აღარ მოგვივარა. ინგლისის გუნდები გაისად შესადგინა უეფას თასზე აღარ დაუშვან. ამ ქვეყნის კლუბების მხრივ „ინტერტოტოს თასის“ აბუხად აგდება უეფამ ძლიერ იწყინა, რის თაობაზეც ლენარტ იუკანსონმა თბილისში ყოფნის დროს გამართულ პრესკონფერენციაზეც იხსენა. ბერმანელ კლუბებს ერთი საინტერესო წესი აქვთ. ვარჯიშზე ყველა ბურთი დანომრდება და ცნობილია, ვინ არის მასზე მასპინძელი. ბუნდესლიგის „შაპსო“, მაგალითად, თუ ბურთი დაიკარგა, მოთამაშე, რომელსაც იგი ახარია, 60 მარტივ ჩარიცხება. „შაპსი“ გულშემატკვრებს ახალ სეზონში

ში უკვე მოუსწრით შტეფან ბაუმბერგის ბურთის მოპარვა. ბრბანტნიელმა დიეგო მარადონამ, მოგვხსენებთ, დააფუძნა ფეხბურთელთა ახალი პროფესიონალი — პროფესიონალი ფეხბურთელთა ასოციაცია. ორგანიზაცია, რომელიც დამარცხების თქმით, პარიზში დაიდებს ბინას, მაგრამ ჯერ წესდება ან სხვა რამ ოფიციალური დოკუმენტით არ მიუღია, სერიოზულად აპირებს მსოფლიოს საფეხბურთო მეურნეობაში ჩარევას. კერძოდ, ასოციაციას სურს, რომ მასთან შეთანხმებულად არ შეიცვალოს თამაშის ეს თუ ის წესი, მთიხსნას ყოველგვარი შეზღუდვა ვეროტრანსფერებზე, გადასახდის შეჯიბრებათა ჩატარების ვადები და სხვა. ფიფა, ფრთხილად მიუღდა ახალ ორგანიზაციას და განაცხადა, რომ სიამოვნებით ითანამშრომლებს მასთან, ოღონდ ჯერ მის შესახებ მხოლოდ გახე-თებიდან იცის, რაიმე დოკუმენტი კი არ უნახავს. საზრანგეთის „მეცის“ მოთამაშით, 21 წლის რომერ პირესით ევროპის უძლიერესი კლუბები დაინტერესდნენ. შვედეთი ნახევარმცველის თამაშის სანახაურად საფრანგეთში რამდენიმეჯერ ჩავიდა „ბენფიკას“ წარმომადგენელი, ცნობები მადრიდის „რეალმა“ შეაგროვა, ტურინის „იუვენტუსის“ კი ამასწინათ „მეცისა“ და „მონაკოს“ შეხვედრაზე სერიოზული დელეგაცია გააგზავნა. ტურინელების წარგზავნილებს თავად კლუბის ციცი-პრეზიდენტი ლუჩანო მოგი თავკაცობდა. ჯერჯერობით „მეცი“ მოთამაშის გაყიდვას არ აპირებს. პირესს „მეციან“ 1998 წლამდე აქვს კონტრაქტი დადებული. ინგლისის საკრების მწვრთნელი ტერი ვენიბლნი „ტოტენჰემ ჰოსპურის“ პრეზიდენტმა ალან შუგარმა კვლავ შეუწყაუათ მართ ლეინის“ სტადიონზე. საქმის ვახლავთ, რომ ორი წლის წინ ვენიბლნი „ტოტენჰემის“ აღმასრულებელ დირექტორად მუშაობდა, მაგრამ ფინანსურ სკანდალში გაეხვა. სასამართლომ, რომელიც თავად ვენიბლნის სარჩელის გამო წამოიწყო, იგი გაამტყუნა და აღან შუგარმა მას სტადიონზე შესვლაც კი აუკრძალა. ახლა, ქვეყნის ფეხბურთის ასოციაციის თავკაცმა ბერტ მილიჩიამ შუგარს საგანგებო თხოვნით მიმართა და ვენიბლნი კვლავ შეუშვეს სტადიონზე. ბერმანელში „ვერდერის“ მოთამაშეს ვლადიმირ ბესჩანინს პრობლემები აქვს: იგი ვერაფრით შეეწყო ბრემენელთა ახალ მწვრთნელს ჰოლანდიელ ად დე მოსს. ბესჩანინსმა „ბილდის“ კორესპონდენტს განუცხადა, რომ ჯერ ერთი, ახლა მან ლევიონგებთან ბაიანოსთან, კარლოსოსთან და რამსისთან კონკურენციაში გამარჯვების შანსი არა აქვს, მეორეც, არ შეუძლია დე მოსის მხრიდან მისი უფლებდელყოფის ატანა. უფეს თასის შეხვედრაში „გლენაფონის“ წინააღმდეგ ბესჩანინი ჰოლანდიელთა მწვრთნელმა მეთორმეტე წუთზე შეცვალა, რაც რუსმა შეურაცხყოფად მიიღო. ბრაზილიაში ფლამინიოს თავდამსხმელებმა ცნობილმა ბრაზილიელ დედმუხარმა ჩაწერეს სიმღერა „ჩვენსე ამბობენ, რომ ცუდები ვართ“. ჩანს, რომ დიდი ტირაგი გაიყვანა. რაც შეეხება რიო დე ჟანეიროს ცნობილ სტადიონს „მარაკანას“, ქალაქის მერამ იგი შეიძლება ვინმე კერძო პირს მიჰყიდოს.

ინგლისი

VII ტურის გვიანი მატჩი: ქეის პარკ რინჯერსი — ტოტენჰემ ჰოსპურსი 2:3

ნომერი	გოლი	წუთი	გოლი	წუთი
ნოუკასლი	7	6	0	14-3
მანჩესტერი	7	5	1	14-8
ლივერპული	7	5	0	13-5
არსენალი	7	4	3	10-4
ასტონვილა	7	4	2	9-4
ლოდის	7	4	0	12-9
მიდლსბრო	7	3	3	7-4
ნოტინგემი	7	2	5	11-9
ტოტენჰემი	7	3	2	11-10
ჩელსი	7	2	3	8-7
უიმბლენი	7	3	0	9-12
მთელი	7	2	3	8-9
ბლექბერნი	7	2	1	4-10
ვერდერი	7	2	1	4-9
ქეის პარკი	7	2	0	5-12
ჰერენოვი	7	1	3	3-7
ვერტ პუმი	7	1	2	4-7
საუთჰემპტონი	7	1	2	4-7
ბოლტონი	7	1	1	5-8
მანჩესტერ სიტი	7	0	1	6-3

საფეხბურთო ტიტალიზატორი

ლაკლას-ბოზო

მატჩების სია — ტირაფი № 02

1	8.10	ბეტისი — ბარსელონა	ესპ. ჩემპ.
2	8.10	ატლეტიკი — სევილია	ესპ. ჩემპ.
3	8.10	ესპანიოლი — სორტიენგი	ესპ. ჩემპ.
4	8.10	რეალი — კომპოსტელა	ესპ. ჩემპ.
5	8.10	ზორგატა — იტალია	ევრ. შეს.
6	8.10	ვერმანი — მოლდოვა	ევრ. შეს.
7	8.10	ლიტვა — ესტონეთი	ევრ. შეს.

ბილეთები იყიდება მეტროს სადგურთან (ში). რეგისტრაციის ბოლო ვადა 7 ოქტომბერი (ჩათვლით). ბილეთის (2 ვარიანტი) ფასი 30 თეთრი.

მარტო ჩვენ არა

პარტი დატარებულა

ქართველმა სპორტულმა წარმომადგენლებმა სსრკ-ში უჩვეულოდ ადრე დაიწყეს. ეს პირველი რიგში იმითაა განპირობებული, რომ ევროპაში მხოლოდ მხოლოდ ჩვენს გუნდებს სათანადო დონის მიღწევები დაეხმაროს. მითუმეტეს, რომ მეტოქეები მართლაც ძლიერები იყვნენ: ქალბები ჩემპიონი „სტუ-მარტო“ გერმანიის ქალაქ ბრემენის „ვალის“ შეხვედრა, თავისი თავს „თბილისი“ - იტალიის ქალაქ რიმინის „ომასი“, ხოლო ვეროის ხელბურთის ფედერაციის თავს ფოტის „კოლხეთი“ თურქეთის ქალაქ ესქიშეჰირის „უნივერსიტეტს“ ეთამაშება. რაც შეეხება ქალაქების თავსე მონაპარე „ოსუ-მარტო“ მეტოქეს, ბელგიის ქალაქ ანტვერპენის „სასიუ“ ფინანსური გაჭირვების გამო ჩვენებს თამაშებზე უარი შემოუთვალა.

კაცებში ჩემპიონი „სტუ-მარტო“ როგორც ცნობილია, ესპანეთის ქალაქ ბარსელონის ამავე სახელწოდების სუპერკლუბს უნდა შეხვედეს, ფედერაციის თავსე „ამაუელი“ - საბერძნეთის ქალაქ კატერინის გუნდს, ხოლო ქალაქების თავსე „ამიანი“ - ნორვეგიის ქალაქ დრამენის „პანდელადას“. რაც შეეხება სამტრედიის „მომს“, ის ვერ ჩაება ბულგარეთის ქალაქ ვარნაში თავისი თავსე ადგილობრივ „ლოკო-მოტივთან“ სათანადოდ, რის გამო წაგებულა ჩეთვალა და სათანადო სანქციასაც დაადებენ.

იმასაც გეტყვით, რომ ბელგიელების არ იყოს, ჩვენც ძალიან გვიჭირს, რის მიხედვითაც ყველა ჩვენი გუნდი ირრე თამაშს სტუმრად გამართავს.

ამასობაში კი დაიწყო საქართველოს მორიგი ეროვნული ჩემპიონატი ქალთა გუნდებს შორის. უკმაღ ცერცვადის სახელობის სპეციალიზებული სპორტსკოლის დარბაზში ბრძოლაში ჩაება ხუთი გუნდი. ესენია: უცვლელი ჩემპიონი „სტუ-მარტო“ (უფროსი მწვრთნელი ზაალ სისხარულიძე), „თბილისი“ (გურამ მაგანია, ალექსანდრე ზუციშვილი), ფოთის „კოლხეთი“ (დარეჯან გუგუნიძე), „ოსუ-მარტო“ (თამაზ ჩხაიძე) და „მარტო-2“ (ჯულიეტა კასიანი). ოთხი დღის შემდეგ, როგორც მონაპარე ჩვენი იყო, ჩემპიონატს უდანაკარგოდ ლიდერობს „სტუ-მარტო“. შემდეგ მოლოდინი „თბილისი“, „კოლხეთი“, „სტუ-მარტო“ და პატარა „მარტო“.

ბი ახალაძე

Table with 2 columns: Team Name and Statistics (Goals, Assists, etc.). Rows include teams like 6 ოშიძე, 5 კუპატაძე, 13 კუპრაშვილი, 9 ბუილიშვილი, 14 ჩეკურიშვილი, 11 ფურცელაძე, 10 კაკაურიძე, 9 ბუიურანი, 10 ვიკერსი, 11 ქუშქოლაძე, 12 ქარაბიძე, 13 ალთაი, 7 თურქმენი, 15 თურქანი.

ლა და ეფექტურად გაანაწილა პასები და თითქმის ყველა თანაგუნდელი ფართან მარტო დატოვა. მორეკტი იწყო თამაში და გაგარდნის შიშით შეპყრობილი ვიკერსი რასაც სურდა, იმას უკეთებდა. სხვაობა უცბად ავარდა 2:1 ქულამდე, მაგრამ სამწუხაროდ ამ მაგიურ რიცხვს ჩვენებმა ვეღარაფრით გადააჭარბეს.

მოულოდნელად აღმოჩნდა, რომ თურქების სხვა დედაცხესაც შეძლებათ თამაში. ორ წუთში ქარაბიძემ სედიხი ორი სამქულიანი და ერთი სწრაფი გარეკვა გაახერხა. ბუიურანმა საშუალო მანძილიდან სროლას გაუგო გემო, ხოლო თურქანი ნაყოფიერად შეეშველა ფარზე ბრძოლაში მარტოდ მყოფ ვიკერსს. დამთავრებამდე შვიდი წუთით ადრე ჩვენები 93:82 იგებდნენ და როცა მათ რიგებში პატარა დაბნეულობის ნიშნები გაჩნდა სიტყვა ოშიძემ აიღო.

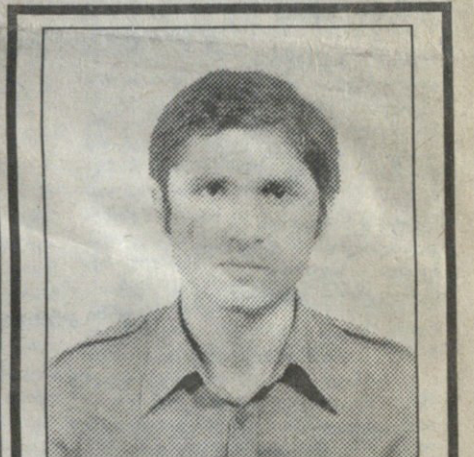
განსაკმარისად ზედინდელი გარბენი გააკეთებინა მეტოქეებს, ბურთი ჩაჭრა, ქუშქოლაძის მოედნიდან გააგდო, ორი საჯარიმო გამოიყენა და მომდევნო შეტევაში სამქულიანი მიითვალა. მართალია, ქარაბიძე ვალში არ დარჩენილა, მაგრამ მაღე ის მონხდა, რასაც ყველა მოუთმენლად ელოდა - ბუილიშვილმა ვიკერსი დაჯარიმა და სკამისკენ გაუშვა.

ვინ იცის იქნებ სჯობდა, ამერიკელი მოედანზე დარჩენილიყო. ჩვენები ამ დროს 18 ქულას იგებდნენ და ვიკერსი ვარეთ რომ დაიგულეს, ცოტათი მოეშვენენ. რალაც ჭინაღ ჩეკურიშვილმა სწორედ ამ დროს მიიღო ფენის ტრაგემა ფარზე ბრძოლისას და დარჩენილ წუთნახევარში თურქების შეხერხება შეუძლებელი გახდა. ქარაბიძემა კვლავ შორიდან ივარგა, ბუიურანმა გარდევსა შეასრულა და სირენამ ჩვენების 12 ქულიანი უპირატესობა დააფიქსირა.

გულშემატკვრებს ცოტათი დაუკმაყოფილებლობის გრძობა გაუჩნდათ. ალბათ არ გაუმტყუნებთ, რადგან, როცა ორჯერ 21 ქულით იგებ, სხვაობის გაზრდა თუ არა, შენარჩუნება მაინც მოუვლავთ... მაგრამ, მოდით, ერთი დღით უკან დაბრუნდეთ: იფიქრებდა კი ვინმე, რომ „შეობა“ აბსოლუტურად უცნობ გუნდს საერთოდ მოუგებდა? ჩემი დაკვირვებით, ამის მხოლოდ მწვრთნელ ნუგზარ ჭეიშვილს სჯეროდა, გულშემატკვრათა და სპეციალისტთა უმრავლესობა კი თურქების გამარჯვებას წინასწარმეტყველებდა. ცხადია, რაც შეიძლება დიდი ანგარიშით მოგება უკეთესია, მაგრამ 12 ქულით, და საერთოდ, გამარჯვება რით არის ნაკლები? თამაშით „ბოთასფორი“ ჩვენი გუნდის ამდენით მომგები არ არის. ხოლო თუ განმეორებით მატჩში სხვა ფაქტორები ამუშავდნენ (აქედანვე შეგვიჩივით, რომ ორივე მსახი თურქებს აშკარად მიუღებდა, ხოლო იქაური კომისარიც შენიშვნის ნაცვლად მზარს აუბამს). მაშინ 12-იანი კი არა 32 ქულიანი მარცხს ვერაფერს გვიშველის.

მმარბ რატიშვილი

ბი ახალაძის ფოტოები

თამაზ ლუჯაძე

ბედისწერა - 21 სექტემბერს დაბადებული 21 სექტემბერს დაიღუპა. იმ დღეს 43 წლისა შესრულდა. მცხეთიდან, ველოსპორტსმენთა შეჯიბრებიდან თბილისში მობრუნებული, ავტოსამშენვევას ემსხვერპლა.

ველოსპორტი მისი ცხოვრება იყო: საქართველოს ქაბუკთა ნაკრების წევრი, სპორტის ოსტატობის კანდიდატი, რესპუბლიკური კატეგორიის მსაჯი, ათულოობით შეჯიბრებათა ორგანიზატორი, ნიჭიერ სპორტსმენთა აღმზრდელი, ცენტრალური რესპუბლიკური სასპორტო სკოლის ველოსპორტის მთავარი სპეციალისტი.

მამის კვალს გააყვია (თამაზის მამა, გიორგი ლუჯაძე საბჭოთა კავშირის ოთხგზის ჩემპიონი და მრავალ დიდ შეჯიბრებათა პრიზიორი იყო) და ველოსპორტისთვის არახიოდეს უდალახა.

ამ საქმეს შეენირა კიდევ. ვინ იცის, იქნებ დაობლებულმა პატარა გიორგიმ და დაეითმა გააგრძელონ ოჯახური ტრადიცია.

უტბეს ლრა ჩეკურიშვილი

ჩვენ გაპიონარა, იმათ არ ეუინიათ

როგორც იქნა, მოვესწარით, რომ რომელიღაც ქართველმა გუნდმა სპორტის რომელიღაც სახეობაში მეტოქე აშკარად დაჩაგრა და თამაში უპრობლემოდ მოიგო. მატჩზე მოხული უთოდ გაიფიქრ-გაიკვირებოდა: ნუთუ ეს ჩვენი გუნდია, ეგრევე რომ დაწინაურდა და მდევრად ქვეულ მეტოქეს იქით კარნახობს სათანადო პირობებში. ქუთაისის „შეობა“ ბრწყინვალედ ჩატა, რა შეხვედრა და ცოტა გამოცდილებაც რომ ქვირთა, საპასუხო მატჩისთვის მთლად დაიმედებულა გაუმზავრებოდა თურქეთს.

მოვლენებს გაუგონრებთ და შეგახსენებთ, რომ ქართველთაგან საუკეთესო მოთამაშედ გვანცა ოშიაძე სცნეს. ამ კალატორთუის წვლილს და შრომას მხოლოდ ბრმა თუ ვერ დინახავდა, მაგრამ ჩვენი ნება რომ ცოფილიყო, ამ ტიტულს ხუთად გაჯიფილით და სასტარტო შემადგენლობაზე გადაგანაწილებდით. „მეობა“ გუნდურად ითამაშა და ყველაფერში აჯობა თურქ ქალბებს. ამით ქართველმა გულშემატკვრამა ცოტათვალში გამოიხედა, რადგან ბოლო დროს ჩვენს გუნდებს, ყველა სახეობაში, ერთი-ორი გამონაკლისის გარდა, ვისაც არ დაეზარა, ყველამ მოუგო.

ქუთაისელები მხოლოდ უფულობაში ჩამოუვარდებიან „ბოთასფორს“. ამის დასტური გუშინწინ მოედანზე გენერალივით დადიოდა - ცენტრი ადრიან-ენ ვიკერსი. ეს ამერიკიდან გადმობრუნებული მოთამაშე რომ არ პყავდით, აღანულებს საქართველოს ჩემპიონატის სამეულში გაუჭირდებოდათ მონხვედრა. ვიკერსს, დიდ ფულს ვუხდით - გვითხრეს სტუმრებმა - ოღონდ რამდენს, არ დაუკონკრეტებიათ. ბუნდნათი თავსჯარული, აბსტრაქტული „ნაკოლით“ მარცხენა მკლავადამშვენებული ზანგის მთა-ქალი ხარჯების საყესით ამართლებს. მის თამაშში კაცთა კალატორთის ბევრი ელემენტი შეიმჩნევა, განსაკუთრებით ფარზე ბრძოლისას. თანაგუნდელებისთვის კი ნამდვილი ბელადია - კარგი თამაშის გარდა ისე უცაცხანებდა თავისიანებს, ამ უკანასკნელთ, რომ არ წლიმოდათ, მაინც სურულად გამოავლენდნენ შესაძლებლობებს. ხოლო თუ რის გამკეთებელია ვიკერსი მოედანზე, ამაზე მატჩის ტექნიკური ოქმიც კარგად მსტყველებს.

ქუთაისელებმა თავიანზე მკაცრი პრესინგი დაუწესეს მეტოქეს და უკვე მესამე წუთზე 10:2 იგებდნენ. შემდეგ კი ოდნავ ამჩატდნენ, მოემზადებოდა სროლები დაიწყეს და თურქები ოთხი ქულით დაახლოვეს. ამასე შეტად „ბოთასფორს“ ანგარიში აღარ შეუშვირებია, ჩვენებმა კი პირველი ნოკაუნი გაუნერხეს მას: კუპრაშვილმა ორი სამქულიანი დაიწყო სამწუთიანი მონაკვეთი, რომლის ბოლოს ანგარიში 25:8 გახდა, ხოლო ფინალური 30 წამი ქართველებმა 7:0 მოიგეს. ამგვარი მალადი ტემპის გაძლება კაცებისთვისაც ძნელია და ქალბები რომ დაღლილიყვნენ, რა გასაკვი-

რია. ამას კი უპირველად მოეყვება ხოლმე შეცდომები დაცვში. ვიკერსმა უხვად არევა პერსონალურები - ფურცელაძე მოედნიდან გაიყვანა, ხოლო კუპრაშვილს და კუპატაძეს ოთხი-ოთხის მიღებაში წაეხმარა. კვლავ გონს მოხულმა მობრუნებმა პასებით დაიწყეს თამაში, ერთთვად ფარქვეშ შექვირდათ ბურთი და უკვე ჩეკურიშვილის ჯერიც დადგა - შესვენებამდე ხუთი წუთით ადრე ამერიკელს მეთონე პერსონალური მიადიებთ.

ისიც იყო, კუპატაძე მეთონეჯერ დაჯარიმადა და თურქებს მერე ნოკაუნიც გაუშვია: ცხრაქულიანი სხვაობისას მან შედინედ სამი სამქულიანი ჩააგდო. მეტოქეთაგან ყველა დაიბნა, ცხადია, ამერიკელის გარდა - მან რამდენიც ფარის სახილავს მიიღო ბურთი, იმდენი ჩააგდო. ამიტომაც იყო ტიპი და საერთოდ, თამაში მალაშედეგადაა. პრეს-ლოვის წინ მჯდარმა პატარა გურასპაულმაც კი ვერ დაფარა ვანცვივრება - ოცი წელიწადია კალატორთში ვარ და ამგვარი მალადი ჩაგდების პროცენტი (ორივე გუნდიდან) ჯერ არ მინახავსო.

შესვენების შემდგომი ხუთი წუთი კი ოშიაძისა და ჩეკურიშვილის ბენეფისად იქცა. პირველმა გონივრუ-

ჯეიპუნ ილიზბო-ლუ, „ბოთასფორი“

— რატომ ათამაშდნენ თქვენი დანარჩენი კალატორთელები მხოლოდ მერე ტაიმში? — პირველ ტაიმში მსაჯობა ძალიან ცუდი იყო, იმ მხრივ, რომ ნებისმიერ წვრილმანის გულისათვის ჯარიმებს იძლეოდნენ. ჩვენები შეშინდნენ და ამიტომ არაფერი არ გამოუვიდათ. შესვენებაზე დაეწყინარე ბავშვები და ვუთხარი, რაც გინდათ გააკეთეთ, მსაჯობას ვერადლებას ნუ მიაქცევთ-მეთქი.

— 12 ქულით წაგებამ, ვნახე, რომ გაგანართ... — უცნობ გუნდთან, უცნობ სიტუაციაში და უცნობ დარბაზში თამაშის პირობაზე კარგი შედეგია. ადანაში სავსე დარბაზი დაგვიჭერს მზარს. ფსიქოლოგიური უპირატესობა ჩვენს მზარეს იქნება. — ესე იგი, საპასუხო შეხვედრაში მოგებას გეგმათ? — კი არ გეგმათ, ჩათვალეთ, რომ უკვე მოგებულა გვიქვს და შემდეგ წრეში გავედით.

ნუგზარ ჭეიშვილი, „შეობა“

— შეხვედრა ვარადით ვითამაშეთ, რადგან მეტოქის მხოლოდ ერთი გარჯიში ვნახე. 21 ქულიანი უპირატესობა ვერ შევინარჩუნეთ და ამას თავისი მიზეზები აქვს: ჯერ ერთი, გუნდი დაიღალა, ფურცელაძე პირველსვე ტაიმში გამოგვეკვდა; სამ

მოთამაშეს ოთხ-ოთხი პერსონალური პქონდა და თავს ვსოგავდით, რათა მოედანზე საჭმის გამკეთებელი შემადგენლობა დარჩენილიყო. გოგონებმა დავატყვებეს კარგად შეასრულეს. ერთი ევ იყო, გაგარდნის შიშით შეუახებინს უფლებას არ ქვირდათ. მსაჯობაც მკაცრი იყო. თუ კი მოლოდელში შედარებით თავისუფალი თამაშის საშუალება იძლეოდა, ლიტველი ყველაფერს პედანტურად სჯიდა. — ბოლო წუთნახევარში 6 ქულა დაჯარგეთ — ეს სამიში არ არის. — როგორ ხასიათზე დაგაყენათ ამ თამაშმა საპასუხოს წინ? — მოვიკებთ.

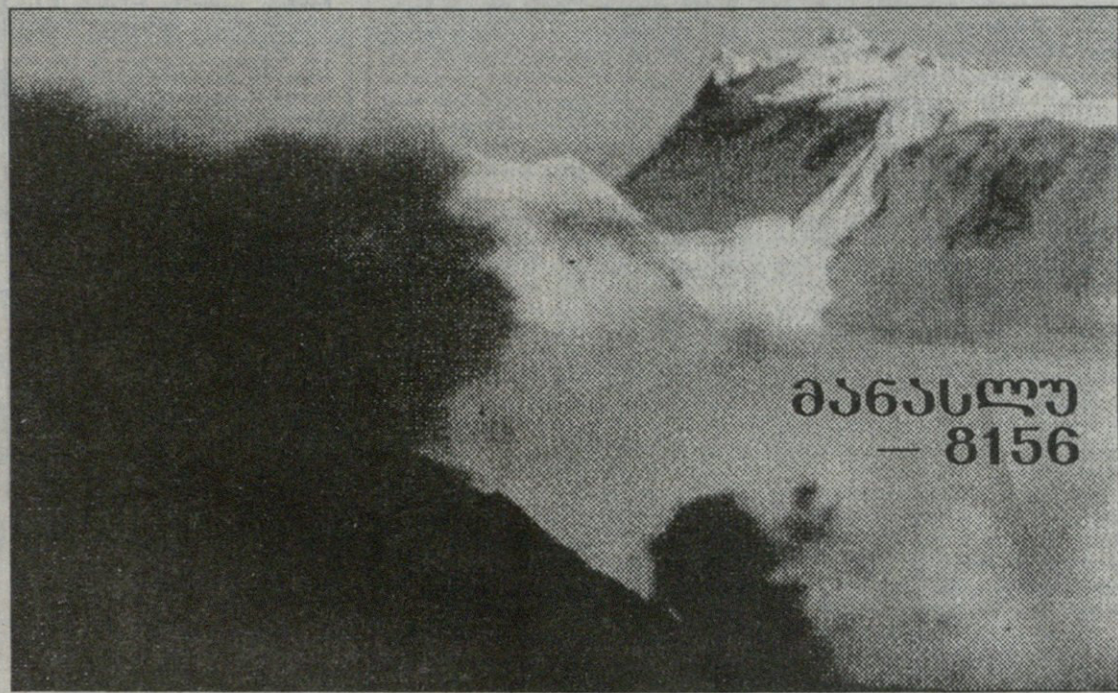

აღარც დგირი, აღარც ღოცვა

მანასლუ — 8156

თუ პიპაღის ბუმბერაზ მწვერვალთა ბიოგრაფიას გადავხედავთ, თვალს ვნახავთ, რომ თითოეული მათგანი თავისებური რეკორდსმენია. სამწუხაროდ, ბევრი რეკორდი ტრაგიკულ კატკორიებს განეკუთვნება. ერთი ვალაიში მასზე ლაშქრობათა მთელი ისტორიის განმავლობაში დაგროვილ მსხვერპლთა რაოდენობით გამოირჩევა, მეორე — პირველსვლამდე დაღუპულ მთამსვლელთა სიმრავლით, მესამე — ერთ სეზონში დატრიალებული უბედურებით. ამ მხრივ არც მანასლუ გამორჩეულია. ამ მწვერვალზე 1972 წელს ნეპალის პიპაღის ისტორიაში ყველაზე დიდი ტრაგედია დატრიალდა. იმ წლის გაზაფხულზე მწვერვალს ერთდროულად ავსტრიისა და სამხრეთ კორეის ექსპედიციები უტყველდნენ. ავსტრიელები სამხრეთ-დასავლეთიდან აღიოდნენ, ხოლო კორეელები — აღმოსავლეთიდან ცდილობდნენ მიზნის მიღწევას.

სამხრეთკორეელებს მეთაურობდა კიმ სო სუბი, რომელსაც წინა წელს ამავე მწვერვალზე ნარალში მძა ნაუვარდა და დაეღუპა. კიმ სო სუბთან ამჯერად მისი მეორე მძა და კიდევ 17 მთამსვლელი იყო. 10-11 აპრილის ღამეს 6500 მეტრის სიმაღლეზე, მესამე ბანაკში თავს უშველებელი ზვავი დაატყდა. ექსპედიციის მეთაურის მძამ იაემ და ორმა შერამა კარვიდან გამოხტომა მოასწრეს, მაგრამ ისინი ზვავმა მაინც ჩაითრია და 700 მეტრით ქვემოთ გააქანა. როცა ვარდნა შეჩერდა და მთამსვლელებმა ის იყო ამოძრება შესძლეს, მათ ზვავის ახალი ტალღა დაატყდათ და ახლა 300 მეტრით ქვემოთ ჩაიჭანა. ეტყობა, მათ სიკვდილი არ ეწერათ ზედად, რაკილა სასწაულებრივად კვლავ გადარჩნენ. აი, კარკვებში დარჩენილი კი ყველანი დაიღუპნენ: ოთხი კორეელი, ათი შერამა და ერთი იაპონელი.

ერთმანეთს დახვდნენ მსხვერპლი პიპაღის არ ახსოვდა, მაგრამ მანასლუ ამით არ დატყნარდა და 12-13 დღის მერე ავსტრიელი მთამსვლელებს დაუწყო შვავი დღე-ისინი ახალი და სკიპოლ რთული მარშრუტით მიიკვლევდნენ ზღას. 24 აპრილს რაინზილდ მესენერი და ფრანც ვეერი კარვ აბინდლი ბოლო საიერიშო ბანაკამდე (7400 მ) მწვერვალისკენ დაიძრა. 7700 მეტრზე ვეერი ისე დაიღალა, რომ კარვსკენ დაბრუნდა, მესენერი კი მარტოდაბრუნდა ავიდა მწვერვალზე და იქ წინა წელს ნამყოფი იაპონელების ბარათი იპოვა. ანგლისთანავე ქაბუკი ამოვარდა და იქაურობა თოვლის კორიანტელმა დაფარა. უკანდაბრუნებული მესენერი ალბათ კარავს ვეერს მიაგნებდა და მის სიახლოვეს ამოაღო ტორიანტელი, თანაგუნდლებს ფარების შუქით ბანაკის ადგილსამყოფელი რომ არ ენისებინათ. კარვის სიახლოვეს მესენერს ვეერის ხმა ეხმოდა, მაგრამ მას ვერც მესენერმა მიაგნა და ვეერაც პორსტ ფანკაუზერმა და ახლი შლივამა, რომელმაც გზაბანდული ფრანკის ტყვას განაგრძეს. საუბედროდ, მათ ვერც ვეერს მიაგნეს და მის ტყვასში შლივაც დაიღუპა.

13 დღეში 17 ადამიანის დაღუპვა მართლაც უდიდესი მსხვერპლი იყო. როცა მანასლუს ამგვარ საგალილო „მიღწევებზე“ ვსაუბრობთ, უპირადად იქნება ამ მწვერვალის სხვა რეკორდები გაიხსენოთ. 1974 წელს მანასლუ პირველად დალაშქრეს ქაბუკმა, იაპონელებმა: 33 წლის მასაკა უშიდამ, მიეიკი მირამი და მათზე 3 წლით უფროსმა ნაკო ნაკავიკომ, რომლებიც შერამა იაპონეთის ერთად კლასიკური მარშრუტით ავიდნენ მწვერვალზე. ეს იყო საერთოდ ქაბუკისგან პირველი რვა-ათისიანის ტყევა, მაგრამ მანასლუმ არც მათ შერამინა კანდიერება — მეორე დღეს უკლე-უკლეოვ გაქრა ამ გუნდის ერთი წევრი ტეიკო სუსიკი, რომელიც ქალთაგან მანასლუს პირველი მსხვერპლი აღმოჩნდა. მანასლუმ ამის მერეც ბევრი ამსხვერპლა, მაგრამ ეს მწვერვალი წინათ ასეთი ავსული სულაც არ ყოფილა, ყოველ შემთხვევაში მთამსვლელთა მიმართ, თორემ ადგილობრივ მოსახლეობას ერთხელ თავისი ავი სულიდან დიდი ბირიტყვა გადმონათხა.

სიტყვამ მოიტანა და ბარემ აქვე ვთქვათ, რომ ამ მთის სახელწოდების ახსნა დღემდე ბურუსითაა მოცული. ვარაუდობენ, რომ მთის სახელწოდება ინდური წარმოშობისაა. „მანას“ სანსკრიტულად სულს ნიშნავს. ზოგიერთ ლიტერატურაში მანასლუს სახელწოდება განმარტებულია როგორც „მწვერვლის მთა“, თუმცა მითითებული არ არის, თუ რა ენაზეა ასეთი მნიშვნელობისა. ამ მწვერვალთან ყველაზე ახ-

ლომდებარე სოფელ სამას მცხოვრებნი მანასლუს კამბუნეს ან კამბუნეს უწოდებენ. 50-იანი წლების დამდეგამდე მწვერვალს კუტანგ-1 ერქვა.

თავდაპირველად ინდოეთის გეოდეზიური სამსახურის მიერ ეს მწვერვალი იხსენიებოდა როგორც „პიკი 30“, რაც იმაზე მიუთითებდა, რომ პიპაღის იგი სიმაღლით... ოცდამეათეა. თუმცა მერე დადგინდა, მანასლუ მართლაც „პატარა“ რვაათსიანია, მაგრამ გოლიათთა შორის მაინც მეშვიდე ყოფილა, რამდენიმე წლის წინათ კი მერვე ევონით და რუკებზე აღნიშნული იყო, რომ მანასლუ 8125-მეტრიანი მწვერვალია, ბოლოს კი ცოტა წაუმატეს და ახლა 8156 მეტრამ პიპაღა აღიარებულია.

მანასლუ ცენტრალურ ნეპალში, გურკა-პიპაღში აღმართული ერთადერთი რვაათსიანია. იგი მარსიანდი-განდაის ადმოსე-რითით და ანაპურნა-დმაულაგირის ჯგუფის მწვერვალებს შორის მდებარეობს ცენტრალური პიპაღის ვეება სამხრეთ განსტობაზე. ეს განსტობა პიპაღის მასშტაბებით დაბალ სიმაღლეზე, დაახლოებით 7000 მეტრზე იწყება, თანდათან იზრდება და უმაღლეს წერტილს ზედ მანასლუზე აღწევს.

მანასლუ სამთავიანი მწვერვალია. მისი აღმოსავლეთი თავი 7895, ხოლო ჩრდილოეთისა 7154 მეტრი სიმაღლისაა.

მანასლუს იაპონელთა მთასაც უწოდებენ, რადგან ამ მწვერვალზე პირველსვლებს მხოლოდ ისინი ცდილობდნენ და მიზნისკენ სწორედ მათ მიადრინეს. ამომავალი მზის ქვეყნის წამორმომადგენლებს მანასლუს მიმართ ღრულად არც მასზე პირველსვლის მერე განულებიათ და, როგორც ზემოთ ვთქვით, ეს მწვერვალი ქალთაგან პირველმად მათ დალაშქრეს.

1952-ის შემოდგომამდე მანამ მანასლუს ფერდობებზე იაპონელები გამოჩნდებოდნენ, იგი სრულად შეუსწავლელი იყო. მათ პირველ ექსპედიციას მეთაურობდა 50 წლის კომისარო იმანისი (თუ იმანისი), რომელიც პრაფესიით ანთროპოლოგი გახლდათ. ექსპედიციამ სულ ხუთი კაცი იყო, მათ შორის ექვსი და უკრნალისტი, თუმცა არცერთი მათგანი აღაპინიზმთან მწყარად არ ყოფილა, მაგრამ პიპაღის მთებში ლაშქრობების გამოცდილება. ისევე როგორც საერთოდ სხვა იაპონელებს, არც მათ ჰქონდათ.

იაპონელებმა სამადან ერთი საათის საგალზე ქვედა მყინვარის ჩრდილოეთ მორენის ფერდობზე 4600 მეტრზე პირველი ბანაკი დასვეს. ამის მერე ერთმეორის მიყოლებით დაიდა მომდებარე საშუალოდ ბანაკები: მეორე — 5000 მეტრზე, მესამე — ზედ მყინვარზე (5400), მეოთხე — ნაკის უნაგირაზე (5600), რომელიც მანასლუსა და ლასკას მყინვარებს აერთებს. ამ ბანაკი ძირითადი დაარჩვეს და აქამდე 8 კილომეტრის სიგრძის სატელეფონო კაბელი გაიყვანეს.

ამის მერე სწრაფად გაგრძელდა მომდებარე მეხუთე (5900 მ), მეექვსე (6200 მ) და მეშვიდე (6600 მ) ბანაკების დადგენა. ბოლოს, მათის შუა რიგებში მთავარ და ჩრდილოეთ მწვერვალს შორის მდებარე უნაგირაზე (7100 მ) მზად იყო მერვე საიერიშო ბანაკი, მაგრამ აქედან პირველი გასვლა უშედეგოდ დასრულდა, რადგან ახალ თოვლზე სიარული ჭირდა და 7400 მეტრიდან პირი იბრუნეს. მერე ისინი მერვე ბანაკში უამინდობამ შეაფერხა, ქვემოთ ის რვაკილომეტრიანი კაბელი დახიანდა და მისმა შეკეთებამ დიდი დრო დააყარა. მერე მთამსვლელებმა გადაწყვიტეს კიდევ ერთი მეცხრე ბანაკის გამართვა, რაც 31 მაისს 7500 მეტრზე მდებარე წინა მწვერვალის პლატოს კიდევ დადგეს, პირველ ივნისს კი მმწვერვალს ამინდში მწვერვალისკენ კ. კატო, ი. აამადა და ი. ისიცა გაემართნენ. მათი გზა შედარებით ნაკლებად დამრეც ფერდობზე გადიოდა და არც საკული იყო რთული, მაგრამ ამის მიუხედავად ისინი ძალზე ნელა მიიწვედნენ ზემოთ. ტექნიკური სირთულეები არც იქ მუხვედრათ. მეცხრე ბანაკიდან დილის შვიდ საათზე გამოსულებმა 5 საათის მერე მხოლოდ 250 მეტრით აიწიეს. აქ ისინი დარწმუნდნენ, რომ დღის სინათლე მწვერვალზე ასვლას და ბანაკში დაბრუნებას ვეღარ მოასწრებდნენ. ამიტომ თავგანწირულნი უკან დაბრუნდნენ, მიუთმეტეს მეტად დაღლილები იყვნენ და მთის ავადმყოფობაც შეეყარათ.

მოკვიანებით ეს იაპონელები დაწერეს: „მანასლუ ვერ დაგლაშქრეთ, რადგან არ გვექონდა სწორი წარმოდგენა ამ მასივის გეგმურ მასშტაბებზე, თანაც საიერიშო ბანაკი საკმაო რაოდენობის საწვავითა და საკვებით მოუზარაგებელი დაგვრჩა. ჩვენი წარუმატებლობის მიზეზი არც ტექნიკური სირთულე, არც მეტეოროლოგიური პირობები და არც ფიზიკური მოუზადებლობა ყოფილა. ჩვენ უკან დავიხიეთ იმიტომ, რომ პიპაღის ასვლების გამოცდილება არ გვეყო.

ამ აზრს სხვა ქვეყნების გამოცდილი მთამსვლელებიც იზიარებდნენ. და მინც იაპონელთა მერე დაძლეული სიმაღლე მათთვის უკვე მიღწევა იყო, რადგან ამ ქვეყნის მთამსვლელები მანამდე ამ დონეზე არ ასულან.

მომდევნო წელს იაპონელებმა გააუმჯობესეს აღჭურვილობა, საკვები უკეთესი წაიღეს და გაცილებით ძლიერი, 13 კაციანი რაზმით ისევ მანასლუსკენ გაემართნენ. ექსპედიციას ახლა იაპონელი სოტა მეთაურობდა და იმდენი ჰქონდა, რომ მწვერვალზე ავიდოდნენ. მიუთმეტეს, რომ ათკაციანი გუნდში უკვე იყო რვა აღაპინისტი, რომლებსაც პიპაღის მთებში გამოცდილება მიეღოთ. ამასთან იაპონელებს მყავდათ შერამთა ძლიერი გუნდი, რომელსაც წინა წელს მაკალს დამპყრობი გიაკენ ნორზე სიარდობდა. იაპონელებს იქნებ მართლაც მიეღწიათ მიზნისთვის, სრულიად მოულოდნელად დიდ განსაცდელს რომ არ გადაეცოდნენ, მაგრამ მათ სიცოცხლეს საფრთხე მწვერვალის ფერდობებზე კი არა, იქვე მდებარე სამაში ელოდათ. იქ ასულს მთამსვლელები... კეტებით, ქვებითა და ყყყინით დაეღვენენ. მთამსვლელებმა გაქცეული უშველეს თავს.

თურმე წინა წელს მანასლუზე იაპონელთა ექსპედიციის მერე სოფლის მეკიდრთ დიდი უბედურება დატყდომიათ თავს. მწვერვალის ფერდობებიდან უზარმაზარი ზვავი ჩამოწოლიდა, სამი საუკუნის მონასტერი დაწვერულა, მერე გავლევით დაწვერულა, მოუსვლაიანობას მეტად შეუწუხებია ხალხი, ყვავილის ეპიდემიაც გამძვირგანებულა და ბევრი სოფელი გარდაცვიდა. გარდაცვიდა ღვთის სამი მსახურიც. სამაელებმა ეს ყველაფერი მიანერეს თავიანთ ღმერთ კანბუნეს განრიხებას, რაც იაპონელ მთამსვლელთა მიერ მანასლუს შებიღვამ განაპირობა.

მაგრამ გაქცეულმა იაპონელებმა მანასლუზე ფიქრი არ მიიზიარეს და 1955 წელს სამას მეკიდრებთან მოსალაპარაკებლად შეამავლეს აფრინეს. ამ საქმეში ნეპალის ხელისუფალი ჩარეის და როგორც იქნა მანასლუს ძირში მცხოვრებლებმა მთამსვლელებს მოწყვეტა თვალთ შეხედეს. ამის მერე იაპონელებმა სამაკი-

მოკვიანებით ეს იაპონელები დაწერეს: „მანასლუ ვერ დაგლაშქრეთ, რადგან არ გვექონდა სწორი წარმოდგენა ამ მასივის გეგმურ მასშტაბებზე, თანაც საიერიშო ბანაკი საკმაო რაოდენობის საწვავითა და საკვებით მოუზარაგებელი დაგვრჩა. ჩვენი წარუმატებლობის მიზეზი არც ტექნიკური სირთულე, არც მეტეოროლოგიური პირობები და არც ფიზიკური მოუზადებლობა ყოფილა. ჩვენ უკან დავიხიეთ იმიტომ, რომ პიპაღის ასვლების გამოცდილება არ გვეყო.

ამ აზრს სხვა ქვეყნების გამოცდილი მთამსვლელებიც იზიარებდნენ. და მინც იაპონელთა მერე დაძლეული სიმაღლე მათთვის უკვე მიღწევა იყო, რადგან ამ ქვეყნის მთამსვლელები მანამდე ამ დონეზე არ ასულან.

მომდევნო წელს იაპონელებმა გააუმჯობესეს აღჭურვილობა, საკვები უკეთესი წაიღეს და გაცილებით ძლიერი, 13 კაციანი რაზმით ისევ მანასლუსკენ გაემართნენ. ექსპედიციას ახლა იაპონელი სოტა მეთაურობდა და იმდენი ჰქონდა, რომ მწვერვალზე ავიდოდნენ. მიუთმეტეს, რომ ათკაციანი გუნდში უკვე იყო რვა აღაპინისტი, რომლებსაც პიპაღის მთებში გამოცდილება მიეღოთ. ამასთან იაპონელებს მყავდათ შერამთა ძლიერი გუნდი, რომელსაც წინა წელს მაკალს დამპყრობი გიაკენ ნორზე სიარდობდა. იაპონელებს იქნებ მართლაც მიეღწიათ მიზნისთვის, სრულიად მოულოდნელად დიდ განსაცდელს რომ არ გადაეცოდნენ, მაგრამ მათ სიცოცხლეს საფრთხე მწვერვალის ფერდობებზე კი არა, იქვე მდებარე სამაში ელოდათ. იქ ასულს მთამსვლელები... კეტებით, ქვებითა და ყყყინით დაეღვენენ. მთამსვლელებმა გაქცეული უშველეს თავს.

თურმე წინა წელს მანასლუზე იაპონელთა ექსპედიციის მერე სოფლის მეკიდრთ დიდი უბედურება დატყდომიათ თავს. მწვერვალის ფერდობებიდან უზარმაზარი ზვავი ჩამოწოლიდა, სამი საუკუნის მონასტერი დაწვერულა, მერე გავლევით დაწვერულა, მოუსვლაიანობას მეტად შეუწუხებია ხალხი, ყვავილის ეპიდემიაც გამძვირგანებულა და ბევრი სოფელი გარდაცვიდა. გარდაცვიდა ღვთის სამი მსახურიც. სამაელებმა ეს ყველაფერი მიანერეს თავიანთ ღმერთ კანბუნეს განრიხებას, რაც იაპონელ მთამსვლელთა მიერ მანასლუს შებიღვამ განაპირობა.

ანი სიმბოლური ექსპედიცია გაგზავნეს მანასლუზე, რათა მათ მარშრუტი დაეზვერა.

კაცმა რომ თქვას, მათ ეს საქმე დიდად აღარც ამხტარისებდა, რადგან სავალისებრად კარგად იტყობდნენ ეს ექსპედიცია სოფლებთან დიდ დროს მთამსვლელების ტყვეობით გასწავლეს უფრო ისახვდა მიზნად. ამ მხრივ ყველაფერი რიგზე აღმოჩნდა და იაპონელები 1956 წელს ისევ მწვერვალისკენ გაემართნენ. მათ ახლა იაპონის უხუცესი მთამსვლელები, ამ ქვეყნის ალბური კლუბის დირექტორი და ეიგერის დამპყრობი, 63 წლის იუკო (თუ არისტონე) მაკი მეთაურობდა, მაგრამ როგორც კი მათი რაზმი სამას მიუახლოვდა, სოფლები მოულოდნელად ისევ გადარიგნენ და ექსპედიცია ყყყინით დააკავეს. იაპონელთა მეთაურმა იაზრა და მათ ზარალის ასანახაურებლად 7000 რუპია გადასცა, კიდევ 4000 რუპია მონასტრის აღსადგენად უბოძა, ყვავილსწინა-აღმდეგო ვაკციებიც ბლომად ჩამოურიგა, ბოლოს კი მათ უხუცესებს ყველაფერი ღმა შესთხოვა, თქვენსავით ბედისტები ვართ, მანასლუზე რა დავიკარგავს, სალოცავად უნდა ავიდეთო. ყოველივე ამან გაქრა და სახემშედილი სოფლები დააშენებინა. დააშენებინა და ფრთაშესხმულმა იაპონელებმა ჯერ მათთან ერთად დიდი ზეიმი მოაწყეს. ჩანეთაც (ადგილობრივი ლული) გაიყვანნენ, მერე კი მწვერვალს ნაკადი გზით ეკვეთნენ, ილიონდ 26 იყო ბანაკების რაოდენობა მათ შორის მანძილის გაზრდის ზარჯზე შეამცირეს. მეექვსე საიერიშო ბანაკი ახლა უკვე 7800 მეტრის სიმაღლეზე იდგა. ეს ბანაკი ყველაფერს განსხვავებული გამოდგა. აქ ყველაფერი წითელი იყო: გასაბერი ლეიბებიც, სამილე ტომბებიცა და თავად კარავიც, რომელიც მკვეთრად გამოირჩეოდა ქათქათა თოვლისა და ულურჯუის ცის ფონზე. მაგრამ მისი და სხვა ბანაკების გამართვაც საკმაოდ ძნელი აღმოჩნდა. მთამსვლელებს ნიადაგ უამინდობა, გამჭვლი ქარი, ყინვა, თოვსა და ზვავები აწუხებდათ. ძნელი იყო შშრალი ფეკილივით ფეხიერ თოვლში სიარულიც. იაპონელებიცა და შერამებიც კატკორიულად იყვნენ გაფრთხილებულნი, რომ ზვავსაში მონაკვეთებზე დღის მერე ნანგრავში არ ევლით, რაკილა „თეთრი სიკვდილი“ სწორედ მათს იღვიბებდა.

ასე იყო თუ ისე, 9 მაისს შეეკვეთ ანაში მოიერიშების ასეთი სიმაღლისთვის ჩინებული ამინდი დაუდგათ. ცა მოკრიალებული იყო და არც იქარი ქროდა, ვინცა მხოლოდ 22 გრადუსი იყო. ტომში იმანისიმ და შერამა გაიღვივნენ ნორბუმ, 3-4 ფანგადის ბალონი და ზურგანითი აიკიდეს (20-20 კგ-იანი ბარი). და ზღას გაუღვდნენ. მათ თოვლიანი ღარი აღმოაჩინეს და იმას აუყვანენ, იქიდან კი გავიდნენ მწვერვალის წინა ველზე, რომელიც პიკის კომპლან ვიწროვებოდა.

„ვენი ნელა მივიწვედით ზემოთ, მაგრამ მალე დაინახეთ, როგორც გვერდებოდა, ორი თეთრი მწვერვალი, — იხსენებდა იმანისი. — მათში ვფიქრობდით, რომ ეს უკვე მწვერვალი იყო.“

ამან მთამსვლელები გაამხნევა და აუქჩარეს, მაგრამ ახლოს რომ მივიდნენ, გაჩნდნენ — მალაი კლდოვანი კომპი დიონახეს. მასზე ასვლისას ისინი ერთმანეთს გულმოდგინედ იცავდნენ, როცა კომპის თხემზე გავიდნენ, დაინახეს, რომ მწვერვალს თურმე საკმაოდ დრმა ნანაკვეთი აპირებდათ. აქ იმანისი ნორბუმს დაცვით თოვლიან ღარში ჩაეშვა, იქ პალო ჩასო და ახლა სუფთა 20-მეტრიანი კლდეზე ასვლა დაიწყო. 12 საათსა და 30 წუთზე იაპონელი უკვე მწვერვალზე იდგა, მერე მას შერამიც მიაგვა და მალე ორივე გამარჯვებას ულოცავდა ერთმანეთს.

ამ ასვლით გაიღვივნენ ნორბუ გახსდა პირველი, ვინც მერე რვაათსიანიდან გადმონიხება (სამწუხაროდ, 1961 წელს მწვერვალს განგებენ ლდერბაზე ზვავში მოკვდა და დაიღუპა).

იაპონელ-შერამის წყვილი მწვერვალზე დიდხანს არ შეყოვნებულა. იქ ფოტოები გადაიღეს, ბარათი დატოვეს და სამი საათის მერე უკვე წითელ კარავში იყვნენ.

მეორე დღეს მწვერვალისკენ მერე წყვილიც გაუღვა გზას. იაპონელი კომისარო კატოსა და მინორუ ნიგეტასაც დარი დაუდგათ. მინანს მათაც მიადრინეს.

